

N:o 58.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till lag om rätt till jagt, till lag om ändrad lydelse af 24 kap. 13 § strafflagen och till lag om ändrad lydelse af 1 § i lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 april 1889; gifven Stockholms slott den 2 mars 1900.

Under åberopande af bilagda i statsrådet och högsta domstolen förda protokoll vill Kongl. Maj:t härmed, jemlikt § 87 regeringsformen, föreslå Riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1:o lag om rätt till jagt;
- 2:o lag om ändrad lydelse af 24 kap. 13 § strafflagen; och
- 3:o lag om ändrad lydelse af 1 § i lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 april 1889.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

L. Annerstedt.

Förslag

till

Lag

om rätt till jagt.

Med upphäfvande af 1—11 §§, 18, 19 och 21 §§ i förnyade nådiga jagtstadgan den 21 oktober 1864, äfvensom af hvad nämnda stadga innehåller med afseende å öfverträdelse af sålunda upphäfdade föreskrifter förordnas som följer:

1 §.

Å kronojord tillkomme jagträtten kronan, der ej i denna lag annorlunda stadgas.

Kronan ege och jagträtt å häradsallmänning, ehvad den står under allmän vård eller delegarne sjelfva öfvertagit dess förvaltning.

2 §.

Kronans jagträtt å dess hägnade jagtparker och djurgårdar, å jord hörande till de kungliga lustslotten och andra till Konungens disposition ställda lägenheter, å kungsgårdar, kronoparker och all annan kronan tillhörig odisponerad jord, äfvensom å häradsallmänningar utöfvas af Konungen sjelf och chefen för hans hofjägeristat jemte dem, som vid sådana tillfällen äro följaktiga. Å nämnda områden, med undantag af dem, som äro ställda till Konungens disposition, må jagt idkas jemväl af medlem af Kongl. huset, af chefen för domänstyrelsen samt af landshöfdingarne hvar och en inom sitt län, jemte dem, som dessa personer åtfölja, äfvensom af de vid skogsstaten och skogsläroverken anställda tjänstemän, hvar inom sitt tjänstgöringsområde. Betjente vid skogsstaten och skogsläroverken ege att å de områden, som stå under deras bevak-

ning, idka jagt efter skadliga rofdjur samt, med domänstyrelsens för viss tid eller tills vidare lemnade tillåtelse, äfven efter annat villebråd eller visst slag deraf.

Utan Konungens särskilda tillåtelse må dock ej i något af omförmälda fall jagt idkas efter elg, hjort, rådjur, vildren eller svan.

3 §.

Å oafvittrad jord, som ej blifvit till lapparnes uteslutande begagnande anvisad, äfvensom i skärgård på klippor och skär, som ej höra till visst hemman, samt på öppna hafvet vare jagten fri för hvarje svensk undersåte.

4 §.

Enskild jordegare hafve jagträtt å sin jord. Jagträtt tillkomme ock boställshafvare och kronohemmansåbo å boställets eller kronohemmanets egor, delegare i sockenallmänning, byaskog eller dylik samfäld jord å densamma, allmän inrättning å jord, som derunder lyder, samt stad å dess jord. Afgärda by hafve jagträtt allenast å sina egor inom hank och stör.

Å samfäld jord må ej en delegare utan de öfrigas samtycke upplåta jagträtt åt någon, som ej är delegare.

5 §.

Varder jord åt någon till bruk upplåten, nyttje brukaren, der ej annorledes aftalas, den jagt, som till jorden hör.

Angående tiden för beståndet af aftal, hvarigenom någon till annan upplåter sin jagträtt, är särskildt stadgadt.

6 §.

År genom urminnes häfd eller genom särskildt stadgande, aftal, dom eller skattläggning eller på annat lagligt sätt annorledes än ofvan sägs bestämdt om någons rätt till jagt, vare det gällande.

7 §.

Om lapparnes rätt till jagt i vissa delar af riket gälle hvad särskildt är stadgadt.

8 §.

Å jord, hvilken såsom tvistig blifvit stäld under förbud, må icke någon af de tvistande utan öfverenskommelse jaga annat än skadliga rofdjur.

9 §.

Har någon ringat björn i ide, hafve ensam rätt att jagten fullfölja, och må ej annan, med vetskap att björnen är ringad, djuret ur idet uppskrämma.

Vill man å annans område eljest jaga björn eller jaga varg, lo eller järf, tillsäge hvarje gång förut den, som jagträtt å området eger. Har något af nämnda djur bevisligen uppehållit sig i trakten, må jagträttsinnehafvaren ej jagten hindra, utan tage del deri; vill han ej deltaga, ege den, som tillsade, rätt att ändock jaga och att behålla de djur af nämnda slag han dervid må fälla.

10 §.

Hvar som under idkande af lofflig jagt sårar villebråd så, att det faller å annans område inom ett hundra meter från gränsen, må tillvarataga och behålla villebrådet. Är det elg, hjort, rådjur eller vildren, må den jagande dock ej från stället bortföra djuret utan i närvaro af två ojäfviga vittnen, och vare han dessutom pliktig att, sist å andra dagen sedan djuret fälades, om förhållandet underrätta jagträttsinnehafvaren eller den, som innehar området, eller någonderas folk. Försummar den jagande något af hvad sålunda föreskrifvits eller öfverskrider han eljest sin rätt att å annans område tillvarataga villebråd, varde ansedd såsom den der oloffligen jagat å annans område.

Har någon å eget område eller eljest loffigen drifvit upp björn, varg, lo eller järf, ege han rätt att jagten in på annans område fullfölja.

11 §.

Träffar någon tillfälligtvis, ehvar det vara må, skadligt rofdjur, då må han det fälla och behålla.

12 §.

Till skadliga rofdjur hänföras enligt denna lag björn, varg, lo, järf, räf, mård, utter, säl, örn, berguf, hök och falk.

13 §.

Utan särskildt tillstånd af den, som jorden innehar, må jagträttsinnehafvare ej idka jagt i gård eller trädgård, icke heller, under tiden från och med den 1 maj till dess grödan är afmejad, å åker, som är med säd eller gräs besådd.

14 §.

Ej må någon utan lof skrämma eller drifva till sig villebråd från annans område.

15 §.

Med skjutgevär må icke någon utan tillstånd af jagträttsinnehafvaren färdas öfver jagtområde, med mindre det efter omständigheterna uppenbarligen sker i lofliga ärenden och hund, om sådan medföres, hålles kopplad.

16 §.

Okopplad hund må ej någon utan lof medföra eller insläppa i annans hägnade jagtpark eller djurgård; sker det, vare hunden förverkad.

Löper hund eljest olofligen lös å annans än hundens egares jagtmark, hafve jagträttsinnehafvaren rätt att låta upptaga hunden; dock åligge honom att om upptagandet ofördröjligen tillsäga hundens egare eller, derest denne ej är känd eller icke kan träffas, låta kungöra i närmaste kyrkor och i tidning inom orten. Vill egaren återfå hunden, löse den med fem kronor eller, der det oftare sker, tio kronor jemte ersättning hvarje gång för hundens föda och öfriga kostnader. Har ej egaren utlöst hunden inom åtta dagar efter erhållen tillsägelse om upptagandet eller inom sextio dagar från det kungörelsen varit uppläst och i tidning införd, vare hunden förverkad. Vill jagträttsinnehafvaren hellre taga lösen, vare hundens egare skyldig att sådan enligt förut angifna grunder utgifva, såframt talan derom instämmes inom trettio dagar efter det hunden varit att anse som förverkad.

17 §.

Katt, som anträffas i skog eller hage, må saklöst dödas.

18 §.

Jagar någon oloffigen på annans område, straffes efter allmänna strafflagen.

Har han vid jagten fångat eller dödat villebråd, vare villebrådet eller, om det ej kan tillrättaskaffas, dess värde förverkadt till jagträttsinnehafvaren eller, om villebrådet fälts å kronojord, der jagträtten icke tillkommer annan än kronan, eller å häradsallmänning, till åklagaren.

19 §.

Anträffas å bar gerning någon, som oloffigen jagar å annans område, må den, som der eger jagträtt, och jordens innehafvare äfvensom deras folk af den jagande taga bössa, jagtredskap och hundar till vedermäle och pant samt behålla det, till dess han rätt för sig bjuder. Å kronojord, der jagträtten icke tillkommer annan än kronan, så ock å häradsallmänning hafve tjenstemän och betjente vid skogsstaten eller skogsläroverken samt allmän åklagare enahanda rätt.

20 §.

Öfverträder någon förbud, som i 9 § 1 mom., 14 §, 15 § eller 16 § 1 mom. är meddeladt, och är förseelsen ej att hänföra till olofflig jagt å annans område, straffes med böter från och med fem till och med ett hundra kronor. Bryter någon emot hvad i 13 § är föreskrifvet, böte från och med fem till och med femtio kronor.

21 §.

Förbrytelser emot denna lag, hvilka blott förnärma enskild persons rätt, må icke åtalas af annan än målsegaren. Sker intrång i kronans, menighets eller allmän inrättnings rätt, ege tjenstemän och betjente vid skogsstaten och skogsläroverken jemte allmän åklagare att derå tala och njute de enahanda vitsord, som tillkommer dem, hvilka rättens eller Konungens befallningshafvandes bud och ärenden gå.

22 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1901; dock att hvad i 5 § 1 mom. är stadgadt icke gäller om brukare, till hvilken jord är upplåten före utfärdandet af jagtstadgan den 21 oktober 1864.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 24 kap. 13 § strafflagen.

Häri genom förordnas, att 24 kap. 13 § strafflagen skall erhålla följande ändrade lydelse:

För oloflig jagt å annans område, som ej till jagtpark eller djurgård inhägnadt är, bötes högst tvåhundra riksdaler.

Är djur, som i 12 § 2 mom. sägs, dervid fäldt, såradt eller fångadt; vare straffet böter, ej under tjugo riksdaler, eller fängelse i högst sex månader.

Förslag

till

Lag

om ändrad lydelse af 1 § i lagen angående tiden för
nyttjanderättsaftals bestånd den 25 april 1889.

Häri genom förordnas, att 1 § i lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 april 1889 skall erhålla följande ändrade lydelse:

Aftal, hvarigenom nyttjanderätt till fast egendom å landet på viss tid upplåtes, må ej gälla öfver femtio år. Afser aftalet allenast eller hufvudsakligen upplåtelse af jagträtt eller af rätt till afverkning af skog annorledes än till husbehof, vare det ej gällande öfver tjugu år.

Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 29 mars 1899.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHJELM,
          WIKBLAD,
          friherre RAPPE,
          ANERSTEDT,
          VON KRUSENSTJERNA,
          greve WACHTMEISTER,
          CLAËSON,
          DYRSSEN.

Departementschefen, statsrådet greve Wachtmeister föredrog här-
efter:

26:o.

Ett af särskildt förordnade komiterade den 12 maj 1898 afgifvet
förslag till lag om rätt till jagt;
i anledning hvaraf domänstyrelsen, efter att hafva hört Kongl.

Maj:ts befallningshafvande i rikets samtliga län äfvensom vederbörande skogstjenstemän, afgifvit infordradt underdånigt utlåtande.

Statsrådet hemstälde att Kongl. Maj:t måtte finna godt att för det ändamål, § 87 regeringsformen omförmälde, genom utdrag af detta protokoll inhemta högsta domstolens utlåtande öfver ifrågavarande lagförslag.

Hvad statsrådet i de under n:ris 15—28 förekommande mål och ärenden hemställt och yttrat behagade Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten gilla och bifalla.

Ex protocollo

Hugo Malm.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 14 april 1899

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve DOUGLAS,
Statsråden: herr friherre ÅKERHJELM,
WIKBLAD,
friherre RAPPE,
ANNERSTEDT,
VON KRUSENSTJERNA,
grefve WACHTMEISTER,
CLAËSON,
DYRSSEN.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt anförde i underdånighet:

»Den 29 nästlidne mars har på föredragning af chefen för finansdepartementet högsta domstolens utlåtande blifvit infordradt öfver det af särskilda komiterade den 12 maj 1898 afgifna förslag till lag angående rätt till jagt. I sammanhang med detta lagförslag hafva af komiterade blifvit aflemnade förslag till lag om tillägg till lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 april 1889 och till lag

om ändring af 24 kap. 13 § strafflagen; och hemställer jag, att för det ändamål, § 87 regeringsformen omförmäler, högsta domstolens utlåtande öfver ifrågavarande lagförslag måtte genom note ur protokollet inhemtas».

Till denna af statsrådets öfrige ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Kongl. Höghet Kronprinsen-Regenten i nåder lemna bifall.

Ex protocollo

Erik Ölander.

Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kongl. Maj:ts högsta domstol tisdagen den 9 januari 1900.

Andra rummet.

Närvarande:

Justitieråden *Skarin,*
Huss,
Thollander,
Westring,
Cassel.

Sedan jemlikt högsta domstolens beslut den 4 sistlidne maj handlingarna rörande det till högsta domstolen för afgifvande af utlåtande öfverlemnade förslag till lag om rätt till jagt emellan högsta domstolens ofvanbemälde ledamöter cirkulerat, så företogs nu detta ärende till slutlig behandling; varande berörda förslag under bil. A fogadt vid detta protokoll.

Vid granskningen af detta förslag afgåfvos följande yttranden:

Ingressen.

Justitierådet *Skarin* anförde: »Då antagligt är, att de administrativa bestämmelser, som upptagits i förslag till jagtstadga, äro afsedda att träda i kraft samtidigt med den ifrågasatta lagen om rätt till jagt, synes det ej vara nödigt eller lämpligt att på skilda författningar fördela upphäfvandet af föreskrifterna i nu gällande jagtstadga. Om, på sätt vid 17 § af mig förordas, i lagen införes en allmän hänvisning till närmare bestämmelser, som meddelas af Konungen, skulle icke ens formelt eller skenbart någon lucka i lagstiftningen uppkomma der-

igenom att i förevarande lag hela den nu gällande jagtstadgan förklarades upphäfd.»

1 och 2 §§.

Justitierådet *Cassel* afgaf följande af *högsta domstolens öfrige ledamöter* biträdda yttrande:

»I 1 § uppräknas åtskilliga slag af kronan tillhörig mark, derå jagträtten skall tillkomma kronan. Enklare och fullt tillfyllestgörande skulle emellertid vara, om, på sätt skett med afseende å annan jord, äfven beträffande kronojord i lagen allenast uttalades den allmänna regeln, att jagträtten med de undantag, som i efterföljande §§ stadgas, tillkommer egaren (kronan). Härigenom skulle man äfven undvika den anmärkning, som icke utan skäl blifvit framställd, att till följd af ofullständighet i uppräknigen bestämmelser i förevarande hänseende komme att beträffande viss kronojord saknas. Vid en sålunda förändrad affattning af stadgandet i 1 § läser dock möjligen erfordras uttryckligt förbehåll derom att jagträtten å häradsallmänning tillkommer kronan.

Sannolikt läser den i 1 § intagna uppräknigen hafva sin förklaring i sammanhanget med 2 § och vara föranledd deraf, att man funnit nödigt angifva, af hvem och under hvilka vilkor jagten å kronojord finge utöfvas; men de bestämmelser, som härom må erfordras, torde, såsom ock af komiterade påpekats, icke vara af civilrättslig natur utan böra hänföras till den lagstiftning, som afses i 77 § regeringsformen.

Äfven af praktiska skäl synes intagande i förevarande lag af sådana bestämmelser, som i 2 § föreslagits, vara mindre lämpligt. Det låter nemligen lätt tänka sig, att förändringar i organisationen af eller instruktionen för vissa embetsmyndigheter skola komma att föranleda ändrade bestämmelser i fråga om tjensteinnehafvares rätt att utöfva jagt, äfvensom att å vissa domäner tillgodogörande af kronans jagträtt genom utarrendering kan visa sig lämpligt och möjligt; men att för hvarje gång dylikt fall inträffar nödgas ändra nu förevarande lag synes icke vara att förorda. Jag hemställer därför, att 2 § mom. 1 måtte ur förslaget uteslutas.

2 mom. af paragrafen synes i hvarje fall böra utgå. Den deri stadgade ersättningsskyldigheten är nemligen af lätt insedda skäl i det närmaste värdelös för kronan, men skulle säkerligen vid tillämpningen medföra stora svårigheter.

I redaktionelt hänseende synes vid 1 mom. kunna anmärkas, att

den föreslagna lydelsen icke torde utesluta den i förslaget säkerligen icke afsedda tolkning, att de i paragrafen nämnde personer skulle ega utöfva jagt äfven å sådan kronomark, som blifvit utan förbehåll utarrenderad.»

3 §.

Justitierådet *Cassel* anförde: »Det i 2:dra stycket af denna § införda förbud för egare af jernväg eller kanalverk att å område, som af jernvägslinien eller kanalen upptages, utöfva jagt utan tillstånd af den eller den, som innehafva jagträtten å marken derintill, kan jag icke tillstyrka. Skulle nemligen de skäl, som af komiterade till stöd för nämnda stadgande anförts — att jernvägslinien (kanalen) i och för sig, till följd af sakens natur, icke kan tjena till uppehållsort för villebråd och att jernvägens (kanalens) egare icke kan hafva något berättigadt anspråk på att få tillgodogöra sig villebråd allenast därför, att sådant passerar öfver jernvägsbanken (kanalen) — anses utgöra tillräcklig anledning att inskränka jernvägs- (kanal-) egarens jagträtt, då borde uppenbarligen en dylik inskränkning föreskrivas jemväl med afseende å många andra områden, der temligen enahanda förhållanden förekomma. Det intresse, som skulle genom förbudet tillgodoses, synes mig för öfrigt vara af allt för underordnad vikt för att berättiga ett så pass omfattande undantag från den hos oss gällande regeln om jordegarens rätt att tillgodogöra sig det villebråd, som förekommer å hans mark. Enligt vanliga regler kan förbudet ej heller blifva tillämpligt i fråga om redan befintliga jernvägar och kanaler, och den praktiska betydelsen deraf torde därför icke blifva afsevärd.»

Justitierådet *Westring* yttrade: »Meningen med stadgandet i första stycket, så vidt det afser sockenallmänning, byaskog och dylik samfärd mark, lär vara, att en hvar delegare i sådan mark skall ega rätt att jaga derå. Då detta emellertid icke med tydlighet framgår af den föreslagna lydelsen, hvilken snarare synes innebära, att jagträtten skall utöfvas af delegarne gemensamt, hemställer jag, att redaktionen härutinnan jemkas. I öfrigt synes berörda regel böra utsträckas att gälla all oskift mark med undantag af städernas jord; och torde stadgandet i 9 § andra stycket hafva sin rätta plats i omedelbart samband med sagda regel.

I afseende å andra stycket instämmer jag med justitierådet *Cassel*.

Justitierådet *Thollander* instämde med justitierådet *Westring*.

Justitieråden *Huss* och *Skarin* biträdde justitierådet *Cassels* anförande; hvarjemte justitierådet *Skarin* instämde i hvad justitierådet *Westring* yttrat om platsen för stadgandet i 9 § 2:dra stycket.

4 §.

Justitierådet *Cassel*, med hvilken *högsta domstolens öfrige ledamöter* instämde, yttrade:

»På de skäl, som anförts i domänstyrelsens öfver förslaget afgifna utlåtande, hemställes, att bestämmelserna om jagträtt å öfverloppsmark måtte ur förslaget utgå samt att stadgandet om jagträtt å oafvittrad skog måtte genom uttryckligt förbehåll inskränkas att gälla allenast sådan mark, som ej blifvit till lapparnes uteslutande begagnande anvisad.»

5 §.

Justitierådet *Skarin* anförde: »Detta stadgande öfverensstämmer med hvad för närvarande enligt 3 § sista stycket i jagtstadgan är gällande.

Stadgandet synes mig dock såsom redan vid 1 och 2 §§ framhållits ej stå i öfverensstämmelse med hvad dessa §§ i förslaget innehålla om jagträtt å kronans mark. Åtminstone lærer tvekan kunna uppstå hvem jagträtten enligt förslaget tillkommer å t. ex. en utarrenderad kungsgård. Enligt 2 § skulle jagten vara förbehållen Konungen, men enligt 5 § synes den tillkomma arrendatorn. För den händelse 1 och 2 §§ skulle komma att bibehållas, torde en dylik tvetydighet böra undanrödjas.»

9 §.

Justitierådet *Cassel* anförde: »Tvivfelaktigt synes mig vara, om skäl verkligen förefinnas för en så långt gående afvikelse från de vanliga reglerna om tiden för nyttjanderättsaftals bestånd som den i 1:sta stycket föreslagna. Åtminstone torde det ofta finnas önskvärdt att vid egostyckning eller jordafsöndring stamhemmanets egare må kunna förbehålla sig eller blifvande innehafvare deraf jagträtt å den utbrutna delen för längre tid än 10 år.

I hvarje fall lærer föreskriften om tiden för jagträttsaftals bestånd hafva sin rätta plats i lagen den 25 april 1889 och här böra intagas allenast en hänvisning till nämnda lag.»

Justitierådet *Westring* yttrade: »Det i första stycket af denna paragraf föreslagna undantaget från de allmänna bestämmelserna om tiden för nyttjanderättsaftals bestånd synes, så vidt motiveringen gifver vid handen, icke vara påkalladt af något viktigare samhällsintresse utan hufvudsakligen hafva tillkommit i syfte att jordegarna må förmås att skaffa sig högre arrende för dem tillkommande jagträtt. Då det efter mitt förmenande icke är lämpligt att allenast för sådant ändamål inskränka aftalsfriheten utöfver hvad i allmänhet gäller, hemställer jag, att stadgandet måtte uteslutas. Skall detsamma bibehållas, anser jag lika med justitierådet *Cassel* dess rätta plats vara i lagen den 25 april 1889.

Rörande andra stycket hänvisar jag till hvad jag vid 3 § derom anfört.»

Justitierådet *Thollander* instämde med justitierådet *Westring*.

Justitierådet *Huss* instämde beträffande §:s 1:sta stycke med justitierådet *Westring*.

Justitierådet *Skarin* biträdde justitierådet *Cassels* anförande och tillade, att affattningen af 2:dra stycket syntes, till vinnande af nödig tydlighet, böra jemkas till bättre öfverensstämmelse med 10 § 2 mom. af lagen om rätt till fiske.

10 §.

Justitierådet *Cassel* yttrade: »Då det i vissa fall, såsom t. ex. då jagträttssinnehafvaren är bosatt å annan ort eller bortrest, torde blifva, om än icke omöjligt, dock förenadt med stor svårighet att medhinna att inom två dagar meddela jagträttssinnehafvaren sådan underrättelse, som i 1:sta stycket af denna § omförmåles, synes skyldigheten att gifva dylik underrättelse böra lindras i så måtto, att det förklaras tillräckligt, om den jagande, vare sig jagträttssinnehafvaren kan träffas eller icke, underrättar markens innehafvare eller någon af dennes eller jagträttssinnehafvarens folk.

Då sista punkten i 1:sta stycket efter sin ordalydelse uppenbarligen endast kan hänföra sig till bestämmelserna i nästföregående punkt, förefaller det tveksamt, huruvida den, som tillegnar sig villebråd, som han under utöfning af lofflig jagt sårat, men hvilket fallit å annans mark på längre afstånd från rågången än 100 meter, derigenom skall anses hafva gjort sig skyldig till olofflig jagt eller om han allenast är underkastad ansvar enligt 28 § i förevarande lag.»

Justitieråden *Skarin*, *Huss* och *Westring* instämde med justitierådet *Cassel*.

Justitierådet *Thollander* anförde: »Då det från humanitär synpunkt icke synes mig kunna försvaras, att såradt villebråd lemnas åt sitt öde, kan jag ej tillstyrka att rätten att tillvarataga såradt villebråd begränsas till område inom 100 meter från rågången.

I öfrigt instämmer jag med justitierådet *Cassel*.»

12 §.

Justitierådet *Cassel* anförde: »Då bestämmelsen i andra stycket af denna § eger betydelse jemväl för tillämpningen af vissa andra stadganden i den föreslagna lagen än det i första stycket upptagna, synes samma bestämmelse lämpligare böra såsom särskild § i lagen införas.»

Justitierådet *Westring* yttrade: »Tillräckligt skäl till ändring af den i förevarande hänseende nu gällande regel, enligt hvilken den, som tillfälligtvis träffar skadligt rofdjur, af hvad slag det vara må, eger att det fälla och behålla, synes mig ej vara förebragt, utan hemställer jag, att sagde regel bibehålles.»

Justitieråden *Huss* och *Thollander* instämde med justitierådet *Westring*.

Justitierådet *Skarin* biträdde hvad justitierådet *Cassel* rörande denna § yttrat.

13—16 §§.

Justitierådet *Cassel* yttrade: »Ehuru det föreslagna jagtpasstvänet egentligen saknar privaträttslig betydelse, torde dock, i betraktande af den inskränkning i jagträtten, man derigenom vill åstadkomma, kunna försvaras, att de hufvudsakliga bestämmelserna derom i förevarande lag intagas. Sålunda torde här kunna stadgas i hvilka fall en person skall vara försedd med jagtpass, huru iakttagandet af denna skyldighet skall kontrolleras och hvilken påföljd skall vara förenad med dess åsidosättande. Föreskrifterna om afgifter för erhållande af jagtpass samt om dessa afgifters uppbörd, redovisning, användning och dylikt böra deremot ur förevarande lag uteslutas.

Hvad angår skyldigheten att vara försedd med jagtpass, lär det med jagtpasstvänet afsedda syftet icke komma att vinnas, såvida icke dylik skyldighet ålägges *alla*, hvilka idka jakt eller visst slag deraf, med undantag allenast för Konungen och medlemmar af det Kongl.

huset. Någon betänklighet vid ett så vidsträckt jagtpasstvang kan jag ej finna, då hinder ej torde möta att för de fall, der sådant kan finnas nödigt eller lämpligt, medgifva befrielse från skyldigheten att för erhållande af pass erlägga afgift. Bestämmelserna härom böra emellertid, såsom jag redan erinrat, icke intagas i förevarande lag.

Vidkommande de i 15 § intagna kontrollbestämmelserna, torde dessa ofta nog komma att visa sig föga effektiva, enär det ju i många fall måste blifva svårt eller omöjligt för den, som fordrar uppvisande af jagtpass, att, om invändning göres, visa sin behörighet att påfordra uppvisandet. Det synes mig därför kunna ifrågasättas, huruvida icke, till afhjelpande af nämnda olägenhet, antingen en hvar kunde erhålla befogenhet att fordra uppvisande af jagtpass eller ock, om sådant anses lämpligare, i stället för jagtpass borde införas något slags jagtmärke, som under jakt skall bäras så att det är lätt skönjbart.

I 16 § torde böra förtydligas, huruvida för den der afsedda förseelsen påföljden skall utgöras blott af jagtpassets förverkande eller om äfven straff skall ådömas.»

Justitierådet *Westring* utlät sig: »Att såsom vilkor för rättighet att idka eljest loflig jagt stadga skyldighet för jagttidkaren att vara försedd med jagtpass eller bevis om erlagd jagtskatt innebär, efter min åsigt, ett så afsevärdt intrång i den allmänna handlingsfriheten, att denna åtgärd icke bör utan synnerligen tvingande skäl tillgripas, så mycket mindre som jagten i vårt land icke är att anse uteslutande eller hufvudsakligen såsom en förlustelse utan af många mindre bemedlade bedrifves för att skaffa bidrag till deras nödtorftiga bergning. Jag vågar icke uttala något omdöme huruvida för närvarande i vårt land förefinnes sådan fara för det nyttiga viltbrådets utödande, att en dylik åtgärd må anses påkallad. Men i allt fall kan jag icke biträda det af komiterade i förevarande hänseende framställda förslag, enligt hvilket förpligtelse att erlägga jagtskatt och vara försedd med jagtpass icke skall åligga en hvar jagttidkare utan vara inskränkt till dem, som jaga å mark, hvilken jagttidkaren ej sjelf eger eller brukar.

Mot detta förslag synes mig först och främst kunna anmärkas, att något giltigt skäl ej blifvit förebragt, hvarföre jordinnehafvare skall ega att sjelf fritt utöfva sin jagträtt men deremot en särskild börda läggas ej blott på den, hvilken ej innehar jord men vill förvärfva sig jagträtt å annans mark, utan derigenom medelbart äfven på den egare eller brukare af jord, som ej vill sjelf begagna sig af sin jagträtt utan upplåta densamma till annan. Förslaget innebär härutinnan en orättvisa, hvartill lagstiftaren ej bör göra sig skyldig.

Den omförmälda inskränknigen i skattskyldigheten medför vidare, att verkningarne af skatten måste blifva i hög grad begränsade. Af motiveringen framgår att man med förslaget i främsta rummet afsett att motverka olofflig jagt å annans mark; och hafva komiterade antagit att i följd af skatten dels många skola afhålla sig från utöfvande af olofflig jagt, dels de, som begå sådan förseelse, lättare skola blifva befordrade till straff. Huru skatten kan antagas skola afhålla från olofflig jagt å annans mark synes svårt att förstå. Tjufskytten lärer väl ej fråga efter skyldigheten att erlägga skatt mera än han frågar efter jordegarens medgifvande. Möjligen komme det särskilda straffet för jagt utan innehaf af jagtpass att hafva en afskräckande verkan, men sådan kan enklast och lättast vinnas genom höjande af straffet för olofflig jagt, hvarom komiterade jemväl framställt förslag. Icke heller lära förhoppningarne derom att genom stadgande om jagtskatt tjufskytterne lättare skola komma att befordras till straff varda uppfyllda. En hvar, som känner organisationen af våra polismyndigheter på landsbygden, inser lätt, att åtal mot den, som idkar jagt utan att hafva erlagt jagtskatt och utan jordegarens lof, i regeln icke kan komma till stånd med mindre den deraf intresserade (jordegaren eller jagträttsinnehafvaren) tager initiativet och anskaffar erforderlig bevisning. Den fördel, som i detta hänseende skulle vinnas, vore då allenast, att målsegaren sluppe att sjelf föra rättegången; men samma resultat kan ernås genom en föreskrift att allmän åklagare har att efter angivelse af målsegaren åtala olofflig jagt.

Man har vidare af jagtskattens införande väntat sig den fördelen, att derigenom antalet jagtidkare skulle inskränkas till hufvudsakligen sådana personer, som hysa intresse för villebrädsstammens bevarande och förökande. Uppenbart lärer dock vara att, om än en sådan verkan möjligen kunde vara att förvänta af en allmän jagtskatt, hvilket ej är höjdt öfver hvarje tvifvel, samma påföljd icke kan genom den af komiterade föreslagna skatten åstadkommas. Väl är det att antaga, att äfven den nu föreslagna skatten skulle medföra någon minskning i jagtidkarnes antal, men, oafsedt att det är ovisst huruvida företrädesvis för jagtvården mindre intresserade jägare skulle i följd af skattens införande upphöra med sin verksamhet, förefaller det i allt fall klart att, då den stora massan af jagträttsinnehafvare fortfarande skulle vara befriad från erläggande af jagtskatt, skattens verkan i nu omförmälda hänseende icke kan blifva af någon afsevärd betydelse.

Om således den föreslagna skatten icke kan förväntas uppfylla sitt ändamål att åstadkomma en bättre jagtvård, är det å andra sidan uppen-

bart, att densamma kommer att medföra väsentliga olägenheter. För de enskilda skulle deraf följa en mängd obehag och förvecklingar. Och då det synes nästan omöjligt att åstadkomma en verksam kontroll, är det att befara, att en mängd öfverträdelse af förbudet mot jagt utan innehaf af jagtpass skola komma att ega rum, hvilka öfverträdelse säkerligen till stor del blefve ostraffade. Ett sådant förhållande kan icke annat än locka till ytterligare förseelser och verka ringaktning för lagens helgd. Särskildt förtjenar det uppmärksammas att det ej är omöjligt att i följd häraf jemväl öfverträdelsena af förbudet mot jagt å annans mark utan innehafvarens lof skulle tillväxa.

På grund af hvad jag sålunda anfört hemställer jag, att nu ifrågasvarande paragrafer jemte de stadganden i det följande, som dermed sammanhänga, måtte ur förslaget uteslutas.»

Justitierådet *Thollander* yttrade: »Jag instämmer i hvad justitierådet *Westring* yttrat och vill tillägga, att, då ändamålet med det föreslagna jagtpassinstitutet skulle vara att förekomma det nyttiga villebrådets utödande, dermed icke synes mig stå väl tillsammans att jagtpasstväng åläggas för annan jagt än efter dylikt villebråd, d. v. s. sådant, som är föremål för fridlysning.

Komiterades åsigt, att genom jagtpasstväng det så kallade illojale jägarnes framfart skulle städfas, måste, då någon kompetenspröfning icke skulle föregå utfärdande af jagtpass, hvila på den förutsättning, att de illojale jägarne vore att finna bland dem, som icke egde tillgångar att utlösa pass. Men då lojalitet på detta område säkerligen icke alltid sammanfaller med den bättre ekonomiska ställningen, ligger häri för mig ett ytterligare skäl till tvekan om jagtpasstväng kan förväntas uppfylla det dermed afsedda ändamålet.

Slutligen vill jag påpeka den särskilda svårighet vid de föreslagna stadgandenas tillämpning, som skulle vållas deraf, att i lagförslaget, lika litet som i nu gällande jagtstadga, gifves någon säker ledning för besvarandet af frågan, hvilken verksamhet är att anse såsom jagt. Olika meningar kunna säkerligen råda t. ex. derom, huruvida den, som å mark, der han eger jagträtt, vill skjuta skator, kråkor, ekorrar, råttor eller småfåglar, skall vara underkastad skyldighet att lösa jagtpass.»

Justitierådet *Huss* förenade sig med justitierådet *Westring*.

Justitierådet *Skarin* instämde med justitierådet *Cassel* och tillade: »Hvarken i gällande jagtstadga eller i den föreslagna lagen är närmare angifvet, hvilken verksamhet är att hänföra till jagt. Detta förhållande kan måhända icke vålla synnerlig olägenhet, då fråga är om olofflig jagt å annans mark eller under fridlysningstid. Genom att taga hänsyn

till de i dessa fall tillämpliga stadgandenas uppenbara syfte synes man nemligen utan större svårigheter kunna finna den nödiga begränsningen. Vida mera tvifvelaktig ställer sig saken, när det gäller jagtpassstvånget, hvilket en jagande skall vara underkastad äfven å mark, der han eger jagträtt, och äfven i fall, då icke någon fridlysning gäller. Det skulle derföre vara synnerligen önskvärdt, att i sammanhang med jagtpassstvångets införande det i lagen upptoges föreskrifter, som kunde tjena till ledning vid afgörandet af frågan, hvilken verksamhet skall anses såsom jagt.»

17 §.

Justitierådet *Cassel* yttrade: »Bestämmelserna i denna § skola uppenbarligen gälla äfven den, som idkar jagt, hvarom förmåles i 4 §. Huruvida en person, som idkar dylik jagt, kan kallas »jagträttssinnehafvare», synes dock vara tvifvelaktigt. Emellertid torde hela paragrafen kunna såsom öfverflödig utan olägenhet ur förslaget uteslutas.»

I detta yttrande förenade sig *högsta domstolens öfrige ledamöter*, justitierådet *Skarin* tilläggande, att §:n syntes lämpligen kunna ersättas med en allmän hänvisning till de närmare föreskrifter om jagts utövande, som Konungen meddelar.

18 §.

Justitierådet *Cassel* yttrade: »På sätt af domänstyrelsen erinrats, synes det böra förtydligas, att den i första satsen upptagna tidsbestämmelsen icke har afseende på jagt i gård eller trädgård.

Vidare hemställer jag, att det föreslagna stadgandet om skadeståndsskyldighet förtydligas derhän, att jagträttssinnehafvaren skall stå i ansvar för skada, som här afses, vare sig den föröfvas af honom sjelf eller af annan, som han gifvit lof att jaga, eller af de vid jagten använda biträden eller hundar.»

Häri instämde *högsta domstolens öfrige ledamöter*.

19 §.

Justitierådet *Cassel* anförde: »På åtskilliga ställen i förslaget förekommer uttrycket »annans mark» i ett sammanhang, som gör det tvifvelaktigt, om dermed skall förstås, efter ordalydelsen, mark som af annan eges eller innehafves, eller om, såsom sannolikt torde vara, derunder

skall innefattas all mark, der annan eger jagträthen. Då denna tve-tydighet kan föranleda olika lagtillämpning torde den böra undanröjas.»

Justitierådet *Westring* yttrade: »Förbudet mot uppsättande af bulvan för fogelskytte inom visst afstånd från annans rågång synes mig innefatta en allt för godtycklig inskränkning i rätten att tillgodogöra sig jagten å eget område, hvarför jag hemställer, att detta förbud måtte uteslutas.»

Justitieråden *Skarin*, *Huss* och *Thollander* instämde med justitierådet *Westring*.

20 §.

Justitierådet *Cassel* afgaf följande af *högsta domstolens öfrige ledamöter* biträdda yttrande:

»Bestämmelsen att å vissa mindre jagtområden jagträttsinnehafvaren icke får idka jagt efter elg vidare, än att ett dylikt djur om året må fällas, synes icke stå väl tillsammans med eljest gällande grundsatser, enligt hvilka en jagträttsinnehafvare visserligen i allmänt intresse är underkastad inskränningar i sin jagträtt, men icke är skyldig att till sina grannars fromma skona det villebråd, som förekommer å hans jagtmark. Då det derjemte torde vara otydligt, om med »jagtområde» skall förstås hvarje särskildt område om högst 50 hektar, eller om dermed afses hvarje särskild fastighet, vare sig den består af ett eller flera skilda skiften och oafsedt om den är med annan fastighet förenad i samma jagträttsinnehafvares hand eller icke, samt det dessutom synes vara tvifvelaktigt, af hvem en eventuel öfverträdelse af det föreslagna förbudet skall kunna åtalas, särskildt i det fall att äfven de närmaste grannarna innehafva jagtområden på högst 50 hektar och redan fält hvar sin elg, hemställer jag, att ifrågavarande bestämmelse måtte ur förslaget utgå.»

21 §.

Justitierådet *Cassel* anförde: »På sätt de öfver förslaget afgifna yttranden utmärka, lära de vid förbudet att med skjutgevär färdas öfver annans mark fogade speciela undantagen, att sådant får ske på vanliga vägar och för färd till eller från egen jagtmark, dit väg ej finnes, i åtskilliga fall kunna föranleda tvifvelsmål och missförstånd. Då i paragrafen emellertid stadgas ett allmänt undantag för det fall, att färden uppenbarligen sker i lofliga ärenden, synas förenämnda speciela undantag utan olägenhet kunna uteslutas.

Sista punkten torde böra erhålla förändrad affattning, hvaraf med

större tydlighet framgår hvad dermed torde åsyftas, eller att en äfven eljest loflig färd med skjutgevär öfver annans mark är att anse såsom oloflig, derest medförd hund icke hålles kopplad.»

Justitierådet *Thollander* instämde med justitierådet *Cassel* och tillade: »Då §:n sannolikt afses att förbjuda färdande med skjutgevär äfven öfver annans vattenområde, borde ordet *mark* utbytas mot annat, som icke lemnade rum för tvekan i detta hänseende.

Samma anmärkning kan framställas jemväl mot andra §§ der ordet *mark* antagligen afses äfven vattenområde.

Öfverträdelse, som i denna § afses, kan, på sätt äfven i 28 § förutsättes, begås under sådana omständigheter, att den bör anses innefatta oloflig jagt å annans mark. För afgörande af frågan, när detta är händelsen, lemna förslaget icke någon ledning. Genom att i lagen angifva hvad med jagt förstås skulle äfven denna olägenhet afhjelpas.»

Justitierådet *Skarin* förenade sig med justitierådet *Cassel* och ansåg i likhet med justitierådet *Thollander* att ordet »*mark*» såväl här som annorstädes i förslaget lämpligen borde utbytas mot ett annat uttryck, t. ex. »jagtområde», som omfattade äfven vatten, der jagt kunde idkas.

Justitieråden *Huss* och *Westring* instämde i afseende å sista punktens affattning med högsta domstolens öfrige ledamöter.

22 §.

Justitierådet *Cassel* yttrade: »Likasom i motsvarande fall vid 16 § torde äfven här böra tydliggöras, om förverkande är enda påföljden eller om äfven straff skall ådömas».

Härmed var justitierådet *Skarin* ense.

Äfven justitieråden *Huss*, *Thollander* och *Westring* biträdde i fråga om önskvärdheten af stadgandets förtydligande i angifna hänseendet justitierådet *Cassels* yttrande.

23 §.

Justitierådet *Cassel* anförde: »Enligt motiven afses med uttrycket »löper hund eljest lös», att hunden ströfvar kring på egen hand, och mot den föreslagna bestämmelsen, sålunda tolkad, torde intet vara att erinra. Huruvida det föreslagna undantaget i andra stycket är egnadt att främja en dylik tolkning, synes mig emellertid tvifvelaktigt, då ju en vallhund, som åtföljer renhjord eller annan boskapshjord, väl ej kan anses ströfva kring på egen hand och således ej heller »löpa lös»

på sätt i första stycket afses. Det vill derfor synas, som borde antingen andra stycket uteslutas eller ock i första stycket uttrycket »löper lös» utbytas mot något annat, som tydligare utmärker hvad dermed afses.»

Justitieråden *Huss* och *Thollander* ansågo i enlighet med den af domänstyrelsen framställda anmärkning uttrycket »mark der villebråd finnes» böra utbytas mot annat t. ex. jagtmark.

Justitierådet *Skarin* instämde med justitierådet *Cassel* och tillade, att han för sin del ansåge, att ansvarsbestämmelserna i 12 § i förslaget till jagtstadga för den, som genom underlåtenhet att taga vård om hund vållade, att hunden anträffades lös å annans jagtområde, lämpligen borde hitflyttas.

24 §.

Justitierådet *Cassel* yttrade, att då bestämmelsen derom, att katt finge dödas endast på visst afstånd från bebodt hus, icke vore afsedd att gälla för det fall, att katten anträffades i skog eller hage, men den föreslagna lydelsen kunde gifva anledning till annan tolkning, syntes en jemkning i redaktionen här erfordras.

Häri instämde justitieråden *Skarin*, *Thollander* och *Westring*.

25 §.

Justitierådet *Cassel* anförde: »Beträffande frågan, hvem förverkadt villebråd eller dess värde skall tillfalla, saknas bestämmelse för det fall, att den oloffliga jagten idkats å område, som i 4 § omförmäles, d. v. s. då utländing jagat å sådant område, samt, om 4 § 2 mom. bibehålles, då svensk undersåte utan särskildt tillstånd jagat elg å öfverloppsmark.»

Häri instämde *högsta domstolens öfrige ledamöter*, justitieråden *Huss*, *Thollander* och *Westring* under hänvisande derjemte till hvad de vid §§ 13—16 yttrat.

26 §.

Justitierådet *Cassel* anförde: »Uttrycket i andra punkten »är kronan jagträttsinnehafvare» synes mindre lämpligt för det fall, att den oloffliga jagten egt rum å sådan kronan tillhörig mark, som i 4 § omförmäles, derå jagträtten visserligen enligt 1 § tillkomme kronan men tillika enligt 4 § är fri för hvarje svensk undersåte.»

Häri instämde *högsta domstolens öfrige ledamöter*, justitieråden *Huss*, *Thollander* och *Westring* under hänvisande derjemte till deras yttranden vid §§ 13—16.

27 §.

Justitierådet *Cassel* yttrade: »Den i första stycket omtalade skyldighet att utgifva dubbel passafgift synes innebära allenast en skärpning af det stadgade bötesansvaret samt i processuelt hänseende kunna medföra svårigheter. Bestämmelsen derom torde därför böra utgå.

Om, såsom jag vid 15 § ifrågasatt, der stadgas skyldighet för den jagande att vid anfordran af hvem det vara må uppvisa jagtpass, synes något ansvar för underlåtenhet att vid jagt medföra dylikt pass icke vara erforderligt eller lämpligen kunna föreskrivas; ändras åter 15 § derhän, att något slags jagtmärke skall under jagten bäras lätt skönjbart, lärer ansvar för underlåtenhet att uppvisa sådant märke finnas öfverflödigt.»

Justitierådet *Skarin* anmärkte, att, om såsom han för sin del ansåge lämpligast, jagtpasset utbyttes mot ett jagtmärke, hvilket den jagande borde bära synbart, stadgandena i denna § borde undergå en derefter lämpad förändring.

Justitieråden *Huss*, *Thollander* och *Westring* hänvisade till deras vid 13—16 §§ afgifna yttranden.

28 §.

Justitierådet *Cassel*, med hvilken justitierådet *Thollander* instämde, yttrade:

»Under straffbestämmelsen i 28 § faller, bland annat, jagträttsinnehafvares åtgärd att, emot förbudet i 18 §, utan tillstånd söka efter vildt eller eljest öfva jagt i annans gård eller trädgård eller, under viss tid, å annans med säd eller gräs besädda åker. Ett olofligt beträdande af annans mark skulle således i detta fall kunna straffas med böter intill 100 kronor. Då emellertid, enligt 24 kap. 11 § strafflagen, straffet för den, som tager oloflig väg öfver annans mark, är böter högst 50 kronor, torde genom förändrad affattning af förstnämnda straffbestämmelse böra förebyggas, att jagträttsinnehafvare för förseelse, hvarom ofvan förmäles, kan komma att i något fall straffas strängare än den, som icke har någon som helst rätt till den olofligen beträdda marken.»

29 §.

Justitierådet *Cassel* anförde: »Tvekan synes kunna uppstå, huruvida allmän åklagare är behörig att åtala öfverträdelse, som blott förnärmar menighets rätt. Ett förtydligande i detta hänseende torde vara behöfligt.

Då 10 kap. strafflagen innehåller bestämmelser till skydd för embets- eller tjänsteman eller annan, som är förordnad att offentligt tjensteärende förrätta eller annan allmän befattning utöfva, läser det vara öfverflödigt, att i denna lag »hägn» tillförsäkras vissa tjänsteinnehafvare».

Häri instämde *högsta domstolens öfrige ledamöter*.

30 §.

Justitierådet *Cassel* yttrade: »Bestämmelsen derom, att viss andel af de böter, som enligt den föreslagna lagen skulle ådömas, skola tillfalla »den kommun, der öfverträdelsen egt rum», synes i vissa fall kunna medföra svårighet vid tillämpningen, t. ex. i den händelse en person utan att hafva utlöst jagtpass under samma dag jagat inom flere olika kommuner.

Om, på sätt förut hemstälts, bestämmelsen i 27 § om straffafgift uteslutes, bör sista stycket af förevarande § jemväl utgå.»

Justitierådet *Westring* anförde: »I strafflagen samt de flesta öfriga nyare författningar af allmän lags natur är stadgadt, att böter skola tillfalla kronan. I öfverensstämmelse med denna grundsats hemställer jag, att jemväl böter, som enligt förevarande lag ådömas, må tillerkännas kronan.

I afseende å tredje stycket hänvisar jag till det vid 13—16 §§ afgifna yttrande.»

Justitieråden *Huss* och *Thollander* instämde med justitierådet *Westring*.

Justitierådet *Skarin* uttalade såsom sin mening, att ökad lättnad och bekvämlighet vid lagens åberopande och tillämpning skulle vinnas om lagens särskilda afdelningar benämndes kapitel i nummerföljd såsom i de flesta författningar hittills iakttagits.

Högsta domstolen anmärkte slutligen, att förslaget redaktion på några ställen i språkligt hänseende ej syntes väl motsvara fordringarne på en god lagtext och att en revision af förslaget affattning förty vore önskvärd.

Ex protocollo

Erik Ölander.

Utdrag af protokollet öfver lagärenden, hållet uti Kongl. Maj:ts högsta domstol tisdagen den 9 januari 1900.

Andra rummet.

Närvarande:

Justitieråden *Skarin,*
Huss,
Thollander,
Westring,
Cassel.

Sedan, jemlikt högsta domstolens beslut den 4 sistlidne maj, handlingarna rörande de till högsta domstolen för afgifvande af utlåtande öfverlemnade förslag till lag om tillägg till lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 april 1889 och till lag om ändring af 24 kap. 13 § strafflagen mellan högsta domstolens ofvanbemälde ledamöter cirkulerat, företogs nu detta ärende till slutlig behandling; varande berörda förslag under bil. B och C fogade vid detta protokoll.

Förslag till lag om tillägg till lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 april 1889.

I afseende härå erinrades om det vid 9 § 1:sta stycket af den föreslagna lagen om rätt till jagt anförda.

Förslag till lag om ändring af 24 kap. 13 § strafflagen.

Justitierådet *Cassel* afgaf följande, af högsta domstolens öfrige ledamöter biträdda yttrande:

»I andra stycket föreslås för återfall i brott, som här afses, eller oloflig jagt å annans mark, som ej till jagtpark eller djurgård inhägnad

är, ett skärpt straff, lägst 20 kronors böter och högst 6 månaders fängelse. För olofflig jagt i annans hägnade jagtpark eller djurgård är åter enligt 12 §, deri ändring ej föreslagits, straffet, så framt ej djur af visst slag blifvit fältdt, såradt eller fångadt, äfven vid itererad förbrytelse böter från 5 till 500 kronor. För itererad jagtförbrytelse utom hägnad jagtpark eller djurgård skulle således enligt förslaget en väsentligen strängare straffbestämmelse komma att gälla, än när förbrytelsen begåtts inom hägnad jagtpark eller djurgård. Vidare skulle en person, som förut straffats för olofflig jagt inom hägnad jagtpark eller djurgård, för jagtförbrytelse utom sådant område — såvida ej djur af visst slag dervid fälts, sårats eller fångats — straffas allenast med böter från 5 till 200 kronor, medan han deremot, om den första förbrytelsen begåtts utom hägnad jagtpark eller djurgård, skulle i hvarje fall drabbats af iterationsstraffet. De nu omförmälda missförhållandena böra tydligen undanrödjas.»

Ex protocollo

Erik Ölander.

Utdrag af protokollet öfver justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott fredagen den 2 mars 1900

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
 Statsråden: WIKBLAD,
                   ANNERSTEDT,
                   herr VON KRUSENSTJERNA,
                   grefve WACHTMEISTER,
                   CLAËSON,
                   DYRSSEN,
                   CRUSEBJÖRN,
 Justitieråden: LINDBÄCK,
                   CASSEL.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmälde chefen för justitiedepartementet statsrådet Annerstedt i underdånighet:

Högsta domstolens genom utdrag af protokollet öfver finansärenden för den 29 mars 1899 och note ur protokollet öfver justitiedepartementsärenden för den 14 april 1899 inhemtade utlåtande öfver de af särskilda komiterade upprättade förslag till lag om rätt till jagt, till lag om tillägg till lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 april 1889 samt till lag om ändring af 24 kapitlet 13 § strafflagen.

Efter hafva redogjort för utlåtandets innehåll anförde föredragande departementschefen i underdånighet:

»Med den revision af gällande jagtstadga, för hvars vidtagande omförmälda komiterade blefvo, jemlikt Eders Kongl. Maj:ts nådiga be- myndigande, af chefen för finansdepartementet tillkallade, afsågs, dels att de bestämmelser om jagt, hvilka vore af allmän lags natur, blefve i en särskild lag sammanfattade och sålunda fullständigt skildes från de ekonomiska och administrativa föreskrifterna i ämnet, dels ock att de ändringar i nämnda stadga åstadkommes, hvilka ur jagtvårdssynpunkt kunde finnas erforderliga. Hvad komiterade till vinnande af först- nämnda syftemål föreslagit har i allmänhet icke från högsta domstolens sida föranledt någon erinran för så vidt angår sådana ämnen, som redan i gällande jagtstadga äro föremål för behandling. Högsta domstolens samtliga i lagförslagens granskning deltagande ledamöter hafva dock yrkat, att de i 2 § af förslaget till lag om rätt till jagt upptagna be- stämmelser om rättigheten att idka jagt å kronojord måtte ur detta för- slag uteslutas. Till stöd för detta yrkande har anförts, att dylika före- skrifter icke vore af civilrättslig natur och att deras intagande i civil- lagen äfven af praktiska skäl syntes vara mindre lämpligt. Gent emot den uppenbara fördelen deraf, att alla bestämmelser angående rätt till jagt i förevarande lag sammanföras, torde emellertid dessa betänklig- heter icke vara afgörande. Hittills har, som bekant, ej heller visat sig något ofta återkommande behof af förändringar i fråga om jagträtten å kronojord. Fast mera hafva jagtstadgans föreskrifter i detta ämne fortfarit att gälla utan annan rubbning, än som följt deraf, att den vid tiden för dess tillkomst bestående skogsstyrelsen numera ersatts af domänstyrelsen.

Beträffande det af komiterade ifrågasatta jagtpasstvänet, hvars införande blifvit, på anförda skäl, af högsta domstolens fleste ledamöter afstyrkt, har af öfrige ledamöter anmärkts, att detsamma egentligen saknade privaträttslig betydelse och att i följd häraf åtminstone de mindre hufvudsakliga bestämmelserna derom borde ur förevarande lag uteslutas. Tydligt är också, att jagtpasstvänet, för så vidt afgift skall för er- hållande af jagtpass erläggas, är närmast jemförligt med ett påbud om en till det allmänna utgående afgift och alltså icke bör i civillag upp- tagas. Vid sådant förhållande, och då det uppenbarligen icke kan anses lämpligt att på skilda författningar fördela de för införande af jagtpasstväng erforderliga bestämmelserna, synas ur förevarande förslag böra utgå jemväl föreskrifterna derom, i hvilka fall en person skall vara försedd med jagtpass, huru iakttagandet af denna skyldighet skall

kontrolleras och hvilken påföljd skall vara förenad med dess åsidosättande, eller de föreskrifter, hvilkas intagande i civillag, enligt hvad af högsta domstolens sistbemälde ledamöter vitsordats, skulle kunna försvaras. Med stöd af den framställda anmärkningen finner jag mig därför böra förorda, att icke några bestämmelser om jagtpasstvänet i förevarande lag upptagas och att den vidare handläggningen af frågan om dess införande må ankomma på finansdepartementet.

I anledning af hvad för öfrigt blifvit inom högsta domstolen vid de remitterade lagförslagen erinradt hafva desamma funnits böra i vissa delar jemkas.

Sålunda har i 1 § af lagen om rätt till jagt upptagits en uttrycklig bestämmelse, att kronan eger jagträtt å kronojord i allmänhet, och i 2 § förtydligats, att der nämnda personer allenast ega utöfva kronans rätt. Efter dessa jemkningar är det utan vidare klart, att, när kronans jagträtt å viss jord till följd af utarrendering öfvergått på annan, sistnämnda § icke kommer till tillämpning så länge detta förhållande fortfar. Ur samma § hafva, i öfverensstämmelse med högsta domstolens hemställan, uteslutits de i 2 mom. upptagna bestämmelserna om skyldighet att i vissa fall utgifva ersättning för värdet af villebråd, som loffigen fälts å kronojord. Stadgandena i 3 § (motsvarande 4 § i det remitterade förslaget) i fråga om de områden, der jagten skall vara fri för hvarje svensk undersåte, hafva på grund af högsta domstolens anmärkningar erhållit en något förändrad lydelse.

Genom den inom högsta domstolen förordade öfverflyttningen af föreskriften i andra stycket af det remitterade förslagens 9 § till 4 § (motsvarande 3 § i det remitterade förslaget) torde tillräckligt förebyggas det befarade missförstånd, att å sockenallmänning, byaskog och dylik samfäld jord jagträtten icke tillkomme hvarje delegare för sig, utan skulle utöfvas af delegarne gemensamt. Ur sistnämnda § har på de af högsta domstolen anförda skäl uteslutits det föreslagna undantagsstadgandet om jagträtt å jernvägs eller kanals område.

Beträffande den i 9 §, första stycket, af det remitterade förslaget upptagna föreskriften om tiden för jagträttsaftals bestånd har inom högsta domstolen anmärkts, dels att den föreslagna särskilda inskränkningen i aftalsfriheten vore obefogad eller åtminstone ginge alltför långt, dels att en sådan föreskrift i hvarje fall hade sin rätta plats i lagen den 25 april 1889 angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd. I anledning häraf har i sistnämnda lag enahanda bestämmelse, som nu gäller om aftal rörande skogsafverkning, blifvit med afseende å jagt-

rättsaftal upptagen, medan i lagen om rätt till jagt, 5 §, allenast införts en hänvisning till denna nya bestämmelse.

Då, på sätt af högsta domstolens fleste ledamöter framhållits, icke tillräckliga skäl kunnat förebringas för ändring af nu gällande regel, att den, som tillfälligtvis träffar skadligt rofdjur, af hvad slag det vara må, eger rätt att det fälla och behålla, har nämnda regel funnits böra i 11 § (motsvarande 12 § i det remitterade förslaget) upptagas utan förändring. Äfven den nuvarande bestämmelsen om rätt att döda katt har synts böra bibehållas i 17 § (motsvarande 24 § i det remitterade förslaget). — Att jagträttsinnehafvaren är underkastad de vilkor och inskränkningar i fråga om jagts utöfvande, som i jagtlagen stadgas eller för villebrådsstammens fredande eller annat jagtvårdsändamål föreskrifves, torde icke behöfva särskildt uttalas. Det remitterade förslagets 17 § har därför, i öfverensstämmelse med högsta domstolens hemställan, blifvit såsom öfverflödig utesluten. — Den i 18 § af det remitterade förslaget upptagna föreskriften om skyldighet för jagträttsinnehafvare, som oloffligen jagar å visst fridlyst område, att ersätta skadan, har af högsta domstolen ansetts böra, till förebyggande af en alltför inskränkt tillämpning, förtydligas. Då det emellertid icke torde kunna blifva föremål för tvekan, att den, som på straffbart sätt kränker annans rätt, derigenom ådrager sig skadeståndsskyldighet, har i det jemkade förslaget icke någon motsvarande föreskrift upptagits.

Andra stycket i det remitterade förslagets 19 § innehåller förbud att inom visst afstånd från annans rågång uppsätta bulvan för fogel-skytte; detta förbud har af högsta domstolens flesta ledamöter afstyrkts såsom innefattande en godtycklig inskränkning i rätten att tillgodogöra sig jagten å eget område. I 20 § af det remitterade förslaget finnes upptagen en med detta förbud jemförlig bestämmelse, enligt hvilken å vissa mindre jagtområden jagträttsinnehafvaren icke må idka jagt efter elg vidare, än att ett dylikt djur om året må fällas; emot denna bestämmelse har af högsta domstolens samtliga ledamöter anmärkts, att den strede emot eljest gällande grundsatser och äfven i praktiskt afseende lemnade rum för anmärkningar. På grund af hvad sålunda förekommit hafva nämnda tvänne föreskrifter ansetts böra utgå.

Åt 18 och 19 §§ (motsvarande 25 och 26 §§ i det remitterade förslaget) har gifvits en affattning, hvaraf otvetydigt framgår, att beträffande kronojord, der jagträtten är fri för hvarje svensk undersåte, allmän åklagare samt tjenstemän och betjente vid skogsstaten och skogsläroverken skola ega enahanda befogenhet, som i fråga om jord, der jagträtten är kronan förbehållen. Deremot har det ansetts utan dylik

jemkning af 21 § (motsvarande 29 § i det remitterade förslaget) vara tillräckligt klart, att olofflig jagt å förstnämnda kronojord ligger under allmänt åtal. I 20 § (motsvarande 28 § i det remitterade förslaget) hafva, till förebyggande af tvekan och missförstånd, genom uttryckliga hänvisningar angifvits de särskilda föreskrifter, hvilkas öfverträdande skall vara med straff belagdt; tillika har, med anledning af framställd anmärkning, straffsatsen för jagt å ett enligt 13 § fridlyst område jemkats till öfverensstämmelse med den i 24 kap. 11 § strafflagen upptagna.

Förslaget till lag om ändring i 24 kap. 13 § strafflagen har, på grund af hvad dervid blifvit erinradt, i så måtto jemkats, att den föreslagna särskilda bestämmelsen om återfall uteslutits. De i öfrigt föreslagna straffsatserna torde lemna utrymme för en tillräckligt sträng bestraffning äfven af upprepade förseelser.

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst de sålunda jemkade förslagen till lag om rätt till jagt, till lag om ändrad lydelse af 24 kap. 13 § strafflagen och till lag om ändrad lydelse af 1 § i lagen angående tiden för nyttjanderättsaftals bestånd den 25 april 1889, hemstälde han i underdånighet, att dessa förslag måtte, enligt § 87 regeeringsformen, genom nådig proposition för Riksdagen till antagande framläggas.

Justitierådet Cassel åberopade hvad han vid förslagens granskning inom högsta domstolen anfört, i den mån det ej vid deras jemkning vunnit beaktande.

På tillstyrkan af statsrådets öfrige ledamöter täcktes Hans Maj:t Konungen i nåder grilla och bifalla hvad föredragande departementschefen anfört och hemställt; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflätas, af den lydelse bilagan litt. A. vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo

Erik Ölander.